

RO - ๐๕. ชื่อผลงาน : การใช้ยาและอาการไม่พึงประสงค์ที่สัมพันธ์กับยา Vancomycin ชนิดฉีด

เจ้าของผลงาน/ผู้นำเสนอ : นางสาวปวีณสุดา สามสี เกสัชกรปฏิบัติการ โรงพยาบาลศรีสะเกษ

หลักการและเหตุผล : Vancomycin เป็นยาต้านจุลชีพ มีประสิทธิภาพในการรักษาผู้ป่วยที่ติดเชื้อ MRSA ปัจจุบันมีการใช้ยาอย่างแพร่หลายในโรงพยาบาล มีงานวิจัยรายงานการเกิดอาการไม่พึงประสงค์ที่สัมพันธ์กับยาก่อนข้างมาก แต่ในประเทศไทยการศึกษาเกี่ยวกับยา vancomycin มีค่อนข้างน้อยรวมถึงโรงพยาบาลศรีสะเกษ ยังไม่เคยมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้ยาและอาการไม่พึงประสงค์จากยา vancomycin มาก่อน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการใช้ยาและความชุกของอาการไม่พึงประสงค์ที่สัมพันธ์กับยา vancomycin ชนิดฉีด ของผู้ป่วยโรงพยาบาลศรีสะเกษ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาระบบการติดตามเฝ้าระวังในการป้องกันหรือลดความรุนแรงของการเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากยาและเพื่อให้ผู้ป่วยได้รับประโยชน์จากการใช้ยามากที่สุด

วิธีการศึกษา : การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ทำการเก็บข้อมูลย้อนหลัง จากฐานข้อมูลทางคอมพิวเตอร์และเวชระเบียนผู้ป่วยใน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยที่ได้รับยา vancomycin ชนิดฉีดที่มีอายุมากกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ทุกราย ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลศรีสะเกษ ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึง ๓๐ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๗ จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๘๘ ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบเก็บข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้สถิติ Independent t test

ผลการศึกษา : ยา vancomycin ชนิดฉีดใช้ในสภาวะ Peritoneal dialysis-associated peritonitis มากที่สุดถึงร้อยละ ๔๓.๒ ขนาดยาที่ได้รับต่อวันเฉลี่ยคือ ๐.๙๔ กรัมระยะเวลาได้รับยาทั้งหมดเฉลี่ยคือ ๔.๔๗ วัน ส่วนการใช้ยาในสภาวะโรคอื่นๆ ขนาดยาที่ได้รับต่อวันเฉลี่ยคือ ๑.๙๐ กรัม ระยะเวลาได้รับยาทั้งหมดเฉลี่ยคือ ๖.๘๔ วัน ยา antibiotic ที่มีการใช้ร่วมขณะผู้ป่วยได้รับยา vancomycin ของทั้งสองกลุ่มเหมือนกันคือยา Meropenem มากที่สุดรองลงมาคือ ceftazidime อาการไม่พึงประสงค์ที่สัมพันธ์กับการใช้ยา vancomycin ชนิดฉีดพบทั้งสิ้น ๑๗ ครั้งคิดเป็นความชุกเท่ากับร้อยละ ๓๖.๑๗ โดยอาการไม่พึงประสงค์ที่พบมากที่สุดถึงร้อยละ ๒๑.๓ คือ nephrotoxicity อายุเฉลี่ยในกลุ่มที่เกิด ADR น้อยกว่ากลุ่มที่ไม่เกิด ADR อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p < ๐.๐๕$ ส่วนตัวแปรอื่นๆ ได้แก่ ขนาดยาต่อวัน ขนาดยาที่ผู้ป่วยได้รับทั้งหมด รวมถึงระยะเวลาการได้รับยาไม่แตกต่างกัน และพบความชุกการเกิด Red Man Syndrome รองลงมาคือร้อยละ ๘

สรุปและข้อเสนอแนะ : อาการไม่พึงประสงค์ที่สัมพันธ์กับการใช้ยา vancomycin ส่วนใหญ่สามารถป้องกันได้ ดังนั้นบุคลากรทางการแพทย์ควรติดตามค่าทางห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องรวมถึงเฝ้าระวังสังเกตอาการไม่พึงประสงค์หลังผู้ป่วยได้รับยา เพื่อป้องกันและลดความรุนแรงของการเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากยาให้ผู้ป่วยเกิดประโยชน์จากการใช้ยามากที่สุด นอกจากนี้การศึกษาเกี่ยวกับความชุกของอาการไม่พึงประสงค์ของยา vancomycin ในประเทศไทยยังมีค่อนข้างน้อย ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นข้อมูลเบื้องต้น ในอนาคตควรมีการศึกษาในกลุ่มประชากรที่ใหญ่ขึ้นและควรมีการพัฒนาแบบการติดตามการใช้ยาอย่างใกล้ชิดหรือทำการศึกษาแบบ Prospective descriptive study ต่อไป